



Tribuna

Abel Mariné. Professor emèrit de nutrició i bromatologia. Campus de l'Alimentació. **UB**

Comprimits efervescents

El 6 de gener, aquest diari informava d'un assaig clínic de l'Institut Universitari d'Investigació en Atenció Primària (Idiap) Jordi Gol, amb pacients de Catalunya i el País Basc, en què s'observa que el paracetamol efervescent augmenta la pressió arterial. Aquest desembre, la revista *BMC Cardiovascular Disorders* ha publicat un rigorós protocol desenvolupat per investigadors de diversos centres d'atenció primària (CAP) de Catalunya, de l'Idiap, del departament de farmacologia i terapèutica de la Universitat Autònoma de Barcelona, i de centres de salut i de control d'assajos clínics del País Basc, que servirà per aprofundir aquestes dades, en una mostra del fet que els centres sanitaris atenen els pacients i també fan recerca.

EL TEMA NO ÉS NOU, però posa en relleu que quan es prescriuen medicaments, a més de tenir en compte els principis actius o fàrmacs, els efectes buscats i els secundaris indesitjables, i les interaccions amb altres medicaments o amb aliments, també s'ha de considerar l'excipient o vehicle, sòlid o líquid, en principi inactiu, que facilita l'administració en forma de xarops o comprimits,

perquè aquest, a vegades, també pot tenir efectes. El 1976, la *Presse médicale* publicava el cas d'una dona que va ingressar en un hospital amb aparent estat d'embriaguesa, però que no havia ingerit alcohol. Va resultar que els símptomes (alcalosi) es devien al fet que per fer-se passar la set –era l'estiu– s'havia pres entre deu i dotze comprimits efervescents d'aspirina, els quals, per produir el despreniment de gas o bombolletes, porten bicarbonat sòdic. L'acumulació de bicarbonat, la deshidratació per la calor i la consegüent falta de filtració renal explicaven els símptomes, que no es devien a l'aspirina. El 1985, *Lancet* va publicar casos d'alcalosi deguts a comprimits efervescents de paracetamol, i esmentava que no tots els metges coneixien el contingut en bicarbonat dels comprimits efervescents.

“Cal evitar l'automedicació

D'ALTRA BANDA, els hipertensos han de controlar el sodi, i, per bé que ja es té en compte en la dieta, no sempre es pensa que en porten altres fonts, com l'esmentada. L'any 2013, el *British Medical Journal* publicava un treball de la Universitat de Dundee que conclouia que els comprimits efervescents, pel seu contingut en sodi, incrementaven el risc de trastorns cardiovasculars en pacients que els prenen, en comparació amb els que es tractaven amb comprimits normals. És una qüestió de dosi i de l'estat de cada persona, però és evident que s'ha de valorar. També hi ha excipients que contenen lactosa, midó (i per tant gluten) i formes líquides amb alcohol (l'aigua del Carme, per exemple).

CAL, DONCS, CONÈIXER A FONS la composició de les formes farmacèutiques, i evitar l'automedicació sense l'assessorament del metge o del farmacèutic, quan no es tenen els coneixements suficients. Aquells que per raons pretesament econòmiques propugnen que alguns medicaments es poden vendre a qualsevol lloc sense cap mena de control facultatiu, haurien de tenir-ho en compte.